ՄԱՆՐ ԳԻՏԵԼԻՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՄ ՀԱՅԱԽՕՍ ԱՌԱԾՔ

Իրեխէն բան գիր, հեռը գնա։
Երեխէն մնանայ, մէրը կշտանայ։
Եագը (ղէնի, ինամի) գնալով գալով բարեկամացաւ, բարեկամը չգնալով չգալով եագացաւ։
Եօրղանիդ կեօրա ոաներդ մեկնիր։
Զարտրի կիսիցը յեա գառնալը՝ փայտա այ։
Էծը իր ոտքովը կախ կըտան, ոչխարը իր։
Էշը վեր ելլելը մի ամօթ, վեր գալը երկու։
Էշը իծի համար լաւ այ, քան զմի սուրու ոչխար։
Էշը ընկաւ գարու հորը, ասաց՝ Էս լաւ ա քան իմ սխո

։
Էշն ինչ գիտա նուշը ինչ ա։

ԲՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

Խնձոր պարապ գաւաթի մը մէջ ձերմակ ստակ մը գնելով քիչ մը հեռուէն այն ստակը չեռանուիր, և գաւաթին մէջ ջուր լեցուցնելով կը տեսնուի.

— Վասն զի թէ որ գաւաթը գատարկ է ստակէն ելած լուսոյ ճառագայթները գաւաթին շրթունքէն կ'արգելուին ու չեն կրնար ուղիղ գծով ինչուան գիտողին աչքն հասնիլ. ընդհակառակն գաւաթին մէջ ջուր լեցուցնելով ստակին լուսոյ ճառագայթները նախ ուղիղ գծով ջրէն կ'ելլեն. բայց օդուն մէջ մտնելով, այսինքն խտագոյն միջնորդէ մը անօսրագոյն միջնորդի մը մէջ մտնելով առաջին ուղղութենէն կը շեղին ու խոտոր գծով գիտողին աչքը կը հասնին։

ՊԱՑՄԱՆ ԿԵՆԱՑ

Ադ՝, պայման կենաց դու զոր ընտրեացեր.
Վէճք յատենի և տաղտկութիւնք մընան քեզ.
Հոգք և զբաղանք անթիւ գուցեն առաջնին.
Պէտպէս երկոքք տաժանեացիս 'ի յանգին.
Ահ 'ի ծովու. թէ ինչք ունիս՝ խէթ յուզոջ,
Թէ անարծաթ՝ տագնապեացիս 'ի յոգւոջ։
Կին ածիցես, այլ ոչ կեցցես անկասկած.
Անկին իցես, մնայցես մենակ և անկած։
Որդիք իցեն, գառնասցի տաշտքո զըւարթ.
Թէ անզաւակ՝ կեանքդ են թափուր և աղարտ։
Մանկութեան չիք պարտուպատշաճին հանճար.
Եւ ծերութիւն անօգնական է տրկար։
Ընտրեա զերկուս. կամ մի զարև տեսանել,
Կամ թէ ծընեալ՝ 'ի նոյն ըզկեանս անարգել։

ՊՈՍԻՏԻՊՊՈՍ

Զոր և հաճիս կենաց պայման ընտրեացես.
Փառք յատենի, շուք առ գիտունս մընան քեզ.
Ի չինի բերք բնութեան, հանգիստ առ տընին.
Եւ թէ նաւեա՝ շահքս գտցես յանգնդին.
Փառս յընկերաց գտցես ընչիքդ 'ի յուզոջ,
Թէ անարծաթ՝ չարկցես ումիք խէթ յոգւոջ.
Թէ կին ածեր՝ ահա ոչ ես կեաս անկած.
Թէ կեաս անկին՝ տեսցես աւուրս անկասկած։
Մանկունս ունել պարարտ առնէ և զըւարթ.
Եւ անորդին կեանքս վարէ անաղարտ։
Մասն և բաժին է պատանեաց ոյժ և կար
Եւ ծերութեան կան ձեռընտու և պատկառ։
Ծնանել ընտրեաց և մի ըզմահ տեսանել,
Երբ զամենայն վիճակ գրտեր անարգել։

ՄԵՏՐՈԴՈՐՈՍ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

Վասն 'ի Վերայ Ջրին Գնալոյ։

Եթէ կամիցիս գետ անցանել և 'ի վերայ ջուրցն գնալ, որպէս 'ի վերայ ցամաքի, որ ոչ թացցի ոտք 'ի ջուրցն, չինել տուր երկու խարպուզ 'ի փայտէ, թանձր և ամուր. 'ի ներքին ծակիք և 'ի վերան կաշու տեղն, անարատ կաշի մի. որ ջուրն բնաւ չանցանի 'ի ներսն կողմն։ Եւ երկու զարպուզին 'ի յոտիցդ տակն պինդ և ամուր կապէ որ բնաւ չի խաղայ 'ի ներքոյ ոտիցդ և առ երկայն ձող մի 'ի ձեռդ, կամ երկայն նիզակ մի, և գնայ 'ի վերայ ջրին, և 'ի վերայ գետերոյն անցս առնելով. զի ոչ թողու օդն որ 'ի մէջ տախտակաց ծակոցն կայ մխել 'ի ջուրն, և ցոլն 'ի ձեռինդ զծանրութիւնդ յինքն առնու. և այնպէս թեթև գնաս 'ի վերայ ջրոյն որպէս 'ի ցամաքի։

Եւ զայս բաղում անգամ փորձեալ են 'ի յանցս և 'ի հունս գետոց։ Եւ թէ ջուրն տակաւ մի խորին լինի և խաղաղ կամ կանգնած՝ այլ հանգիստ գնան 'ի վերայ։

ՈՍԿԻՓՈՐԻԿ

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Շինուածն է միակ
Բուրգքն բոլորակ,
Հաղար մէկ գռնակ,
Հաղար մէկ պատնակ։

ՄԱՐՏԻ ՀԱՆԵԼՈՒԿՆ ԷՐ ՄՐՋԻՒՆ։

ՎԵՆԵՏԻԿ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ս. ՂԱԶԱՐՈՒ